**Europos Parlamentas**
2019-2024

*Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas*

**2022/0402(CNS)**

28.9.2023

# NUOMONĖ

Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto

pateikta Teisės reikalų komitetui

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų dėl vaiko kilmės pripažinimo ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės priėmimo ir dėl Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimo (COM(2022)695 final – C9-0002/2023 – 2022/0402(CNS))

Nuomonės referentė: Robert Biedroń

PA_Legam

## TRUMPAS PAGRINDIMAS

2022 m. gruodžio 8 d. Komisija pateikė Tarybai pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų dėl vaiko kilmės pripažinimo ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės priėmimo ir dėl Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimo (2022/0402 (CNS)). 2023 m. sausio 9 d. Taryba nusprendė dėl šio pasiūlymo pasikonsultuoti su Europos Parlamentu (COM(2022) 695 final).

Pasiūlymo tikslas – stiprinti vaikų pagrindinių ir kitų teisių apsaugą tarpvalstybiniais atvejais, įskaitant jų teisę į tapatybę, nediskriminavimą ir privatų bei šeimos gyvenimą, taip pat paveldėjimo ir išlaikymo teises kitoje valstybėje narėje, pirmiausia atsižvelgiant į vaiko interesus.

Siekdama spręsti vaiko kilmės pripažinimo visais tikslais problemas ir panaikinti esamą spragą Sąjungos teisėje Komisija siūlo priimti Sąjungos taisykles dėl tarptautinės jurisdikcijos vaiko kilmės klausimais (nustatant, kurios valstybės narės teismai yra kompetentingi spręsti vaiko kilmės klausimus, taip pat susijusius su vaiko kilmės nustatymu tarpvalstybiniais atvejais) ir taikytinos teisės (nustatant nacionalinę teisę, kuri turėtų būti taikoma vaiko kilmės klausimams, taip pat vaiko kilmės nustatymui tarpvalstybiniais atvejais), kad valstybėje narėje būtų lengviau pripažinti vaiko kilmę, nustatytą kitoje valstybėje narėje. Komisija taip pat siūlo sukurti Europos vaiko kilmės pažymėjimą, kurio galėtų prašyti vaikai (arba jų teisiniai atstovai) ir kurį jie galėtų naudoti kaip savo vaiko kilmės įrodymą kitoje valstybėje narėje.

Atsižvelgdamas į minėtus tikslus, taip pat į daugybę kliūčių ir esamas Sąjungos teisės spragas, Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas turi užtikrinti, kad šis pripažinimas ir lyčių lygybė būtų tinkamai integruoti į būsimą reglamentą.

Šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinta, kad tarpvalstybiniais atvejais vaikai galėtų naudotis savo teisėmis ir išlaikyti savo teisinį statusą nepriklausomai nuo jų šeiminės padėties ir jų nediskriminuojant, ypač tai galioja moterims ir tos pačios lyties asmenų poroms, ir kad tai neprieštarautų vaiko interesams.
Tai, kad kuri nors valstybė narė nepripažįsta kitoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės, ypač paveikia vaivorykštės šeimas (LGBTIQ+ asmenų šeimas) ir kitų rūšių šeimas, kurios neatitinka šeimos siaurąja prasme modelio.

Taip pat reikia pabrėžti, jog ES valstybės narės turi pripažinti tėvų ir vaikų santykius, kad vaikas galėtų netrukdomai su kiekvienu iš tėvų naudotis teise laisvai judėti ir gyventi visų valstybių narių teritorijoje, kaip garantuojama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 21 straipsnio 1 dalyje, kurios taikymas labai svarbus siekiant užtikrinti lyčių lygybę.

Pagal Komisijos pasiūlymą atsisakymo pripažinti vaiko kilmę pagrindų sąrašas yra baigtinis, be kita ko, nurodant viešosios tvarkos pagrindus (*ordre public*); į tai atsižvelgiant, tokią nuostatą taiko valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos, visapusiškai laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės, juos įgyvendindami ir juos saugodami. Todėl kompetentingos institucijos neturėtų galėti taikyti viešosios politikos išimties siekdamos diskriminuoti moteris ir tos pačios lyties asmenų poras ir ji visada turi atitikti vaiko interesus ir juos skatinti.

Norint užtikrinti lyčių lygybę Europoje ir panaikinti struktūrinę nelygybę, reikalingas tvirtas ne tik ES institucijų, politikos formuotojų ir NVO, bet ir valstybių narių įsipareigojimas.

## PAKEITIMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą atsižvelgti į toliau pateikiamą tekstą:

**Pakeitimas 1**
**Pasiūlymas dėl reglamento**
**4 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| | ***(4a) viešoji tvarka pagal reglamentą turi būti aiškinama siaurai, vadovaujantis ESTT jurisprudencija. ESTT sprendime C-490/20 pakartojo savo nuomonę, kad „viešosios tvarkos“, kaip nukrypimo nuo pagrindinės laisvės pateisinimo, sąvoka turi būti suprantama siaurai, taigi kiekviena valstybė narė be Sąjungos institucijų kontrolės vienašališkai negali nustatyti jos apimties“;*** |

**Pakeitimas 2**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**11 konstatuojamoji dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| (11) vaikams iš vaiko kilmės kyla įvairių teisių, įskaitant teisę į tapatybę, vardą, pilietybę (jei reglamentuojama pagal ius sanguinis), tėvų globą ir teises bendrauti su tėvais, išlaikymo teises, paveldėjimo teises ir teisę būti teisėtai atstovaujamiems tėvų. Vienoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės nepripažinimas kitoje valstybėje narėje gali turėti sunkių neigiamų pasekmių pagrindinėms vaiko teisėms ir teisėms, kurios jiems kyla iš nacionalinės teisės. Tai gali paskatinti šeimas pradėti bylinėjimąsi, kad jų vaiko kilmė būtų pripažįstama kitoje valstybėje narėje, nors | (11) vaikams iš vaiko kilmės kyla įvairių teisių, įskaitant teisę į tapatybę, vardą, pilietybę (jei reglamentuojama pagal ius sanguinis), tėvų globą ir teises bendrauti su tėvais, išlaikymo teises, paveldėjimo teises ir teisę būti teisėtai atstovaujamiems tėvų. Vienoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės nepripažinimas kitoje valstybėje narėje gali turėti sunkių neigiamų pasekmių pagrindinėms vaiko teisėms ir teisėms, kurios jiems kyla iš nacionalinės teisės. Tai gali paskatinti šeimas pradėti bylinėjimąsi, kad jų vaiko kilmė būtų pripažįstama kitoje valstybėje narėje, nors |

| | |
|---|---|
| šių procesų rezultatai nėra akivaizdūs ir iš šeimų bei valstybių narių teisminių sistemų tokie procesai reikalauja daug laiko ir išlaidų. Galiausiai šeimos gali nesiryžti naudotis savo laisvo judėjimo teise nuogąstaudamos, kad kitoje valstybėje narėje jų vaiko kilmė nebus pripažįstama taip neužtikrinant teisių, kylančių iš nacionalinės teisės; | šių procesų rezultatai nėra akivaizdūs ir iš šeimų bei valstybių narių teisminių sistemų tokie procesai reikalauja daug laiko ir išlaidų. Galiausiai šeimos gali nesiryžti naudotis savo laisvo judėjimo teise nuogąstaudamos, kad kitoje valstybėje narėje jų vaiko kilmė nebus pripažįstama taip neužtikrinant teisių, kylančių iš nacionalinės teisės***. Leisti šeimoms palikti sistemą, kuria grindžiama visuomenė, reiškia diskriminuoti vaikus ir jų šeimas: turi būti gerbiamos jų teisės į saugumą ir orumą. Atimti kai kurioms šeimoms teisę egzistuoti reiškia atimti iš jų asmens orumą ir tai prieštarauja mūsų europietiškoms vertybėms ir trukdo skatinti lyčių lygybę. Tai, kad kuri nors valstybė narė nepripažįsta kitoje valstybėje narėje nustatytos vaiko kilmės, ypač paveikia vaivorykštės šeimas (LGBTIQ+ asmenų šeimas) ir kitų rūšių šeimas, kurios neatitinka šeimos siauraja prasme modelio. Tai ypač aktualu tais atvejais, kai tarp tėvų ir vaiko nėra biologinio ryšio. Šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinta, kad tarpvalstybiniais atvejais vaikai galėtų naudotis savo teisėmis ir išlaikyti savo teisinį statusą nepriklausomai nuo jų šeiminės padėties ir jų nediskriminuojant;*** |

**Pakeitimas 3**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**14 konstatuojamoji dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| (14) pagal SESV 21 straipsnį ir susijusius antrinės teisės aktus, kaip juos išaiškino Teisingumo Teismas, pagarba valstybės narės nacionaliniam identitetui pagal ES sutarties 4 straipsnio 2 dalį ir valstybės narės viešajai tvarkai negali būti pagrindas atsisakyti pripažinti giminystės ryšį tarp vaikų ir jų tos pačios lyties tėvų, kad vaikas galėtų naudotis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės. Be to, | (14) pagal SESV 21 straipsnį ir susijusius antrinės teisės aktus, kaip juos išaiškino Teisingumo Teismas, pagarba valstybės narės nacionaliniam identitetui pagal ES sutarties 4 straipsnio 2 dalį ir valstybės narės viešajai tvarkai negali būti pagrindas atsisakyti pripažinti giminystės ryšį tarp vaikų ir jų tos pačios lyties tėvų, kad vaikas galėtų naudotis teisėmis, kylančiomis iš Sąjungos teisės. |

| | |
|---|---|
| norint naudotis tokiomis teisėmis, galima bet kuriomis priemonėmis pateikti vaiko kilmės įrodymą[52]. Todėl valstybė narė neturi teisės reikalauti, kad asmuo pateiktų šiame reglamente numatytus liudijimus kartu su teismo sprendimu arba autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, arba šiuo reglamentu sukurtą Europos vaiko kilmės pažymėjimą, jei asmuo, siekdamas pasinaudoti laisvo judėjimo teise, prašo pripažinti teises, vaikui kylančias iš Sąjungos teisės. Tačiau tokiais atvejais tai neturėtų trukdyti asmeniui savo noru pateikti ir atitinkamą liudijimą ar Europos vaiko kilmės pažymėjimą, numatytą šiame reglamente. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai būtų informuoti, jog šis reglamentas neturi įtakos teisėms, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės, į prie šio reglamento pridedamus liudijimų ir Europos vaiko kilmės pažymėjimo formas turėtų būti įtrauktas pareiškimas, kuriuo nurodoma, kad atitinkamas liudijimas arba Europos vaiko kilmės pažymėjimas neturi įtakos teisėms, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės, visų pirma teisėms, kuriomis vaikas naudojasi pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę, ir jog norint pasinaudoti tokiomis teisėmis galima bet kuriomis priemonėmis pateikti tėvų ir vaiko giminystės ryšio įrodymą; | ***Atsisakymas niekada negali prieštarauti vaiko interesams, visada turi būti paisoma vaiko interesų. Jokiomis aplinkybėmis vaiko interesai remiantis tėvų lytimi negali būti naudojami kaip pagrindas atsisakyti pripažinti giminystės ryšį.*** Be to, norint naudotis tokiomis teisėmis, galima bet kuriomis priemonėmis pateikti vaiko kilmės įrodymą[52]. Todėl valstybė narė neturi teisės reikalauti, kad asmuo pateiktų šiame reglamente numatytus liudijimus kartu su teismo sprendimu arba autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, arba šiuo reglamentu sukurtą Europos vaiko kilmės pažymėjimą, jei asmuo, siekdamas pasinaudoti laisvo judėjimo teise, prašo pripažinti teises, vaikui kylančias iš Sąjungos teisės. Tačiau tokiais atvejais tai neturėtų trukdyti asmeniui savo noru pateikti ir atitinkamą liudijimą ar Europos vaiko kilmės pažymėjimą, numatytą šiame reglamente. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai būtų informuoti, jog šis reglamentas neturi įtakos teisėms, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės, į prie šio reglamento pridedamus liudijimų ir Europos vaiko kilmės pažymėjimo formas turėtų būti įtrauktas pareiškimas, kuriuo nurodoma, kad atitinkamas liudijimas arba Europos vaiko kilmės pažymėjimas neturi įtakos teisėms, kurios vaikui kyla iš Sąjungos teisės, visų pirma teisėms, kuriomis vaikas naudojasi pagal Sąjungos laisvo judėjimo teisę, ir jog norint pasinaudoti tokiomis teisėmis galima bet kuriomis priemonėmis pateikti tėvų ir vaiko giminystės ryšio įrodymą; |
| [52] 2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo MRAX, C-459/99, ECLI:EU:C:2002:461, 61 ir 62 punktai ir 2005 m. vasario 17 d. sprendimo Oulane, C-215/03, ECLI:EU:C:2005:95, 23–26 punktai. | [52] 2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo MRAX, C-459/99, ECLI:EU:C:2002:461, 61 ir 62 punktai ir 2005 m. vasario 17 d. sprendimo Oulane, C-215/03, ECLI:EU:C:2005:95, 23–26 punktai. |

**Pakeitimas 4**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**36 konstatuojamoji dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| (36) siekiant palengvinti teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės pripažinimą, šiame reglamente turėtų būti nustatytos vienodos jurisdikcijos taisyklės, taikomos vaiko kilmės nustatymui tarpvalstybiniu atveju. Šiame reglamente taip pat turėtų būti išaiškinta jaunesnių nei 18 metų amžiaus vaikų teisė turėti galimybę pareikšti savo nuomonę su jais susijusiose bylose; | (36) siekiant palengvinti teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės pripažinimą, šiame reglamente turėtų būti nustatytos vienodos jurisdikcijos taisyklės, taikomos vaiko kilmės nustatymui tarpvalstybiniu atveju. Šiame reglamente taip pat turėtų būti išaiškinta jaunesnių nei 18 metų amžiaus vaikų teisė turėti galimybę pareikšti savo nuomonę su jais susijusiose bylose***, kaip nurodyta Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 12 straipsnyje***; |

**Pakeitimas 5**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**42 konstatuojamoji dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| (42) kai jurisdikcijos negalima nustatyti dėl bendrųjų alternatyvios jurisdikcijos pagrindų, jurisdikciją turėtų turėti valstybės narės, kurioje yra vaikas, teismai. Ši taisyklė dėl buvimo vietos visų pirma turėtų leisti valstybės narės teismams naudotis jurisdikcija trečiųjų šalių piliečių vaikų atžvilgiu, įskaitant tarptautinės apsaugos prašytojus arba asmenis, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, tokius kaip vaikai pabėgėliai ir dėl neramumų, vykstančių jų įprastinės gyvenamosios vietos valstybėje, tarptautiniu mastu perkelti vaikai; | (42) kai jurisdikcijos negalima nustatyti dėl bendrųjų alternatyvios jurisdikcijos pagrindų, jurisdikciją turėtų turėti valstybės narės, kurioje yra vaikas, teismai. Ši taisyklė dėl buvimo vietos visų pirma turėtų leisti valstybės narės teismams naudotis jurisdikcija trečiųjų šalių piliečių vaikų atžvilgiu, įskaitant tarptautinės apsaugos prašytojus arba asmenis, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, tokius kaip vaikai pabėgėliai ir dėl neramumų, vykstančių jų įprastinės gyvenamosios vietos valstybėje, tarptautiniu mastu perkelti vaikai ***bei prekybos žmonėmis aukos***; |

**Pakeitimas 6**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**49 konstatuojamoji dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| (49) bylose dėl vaiko kilmės nustatymo turėtų būti taikomas pagrindinis principas, kurio laikantis pagal šį reglamentą jaunesniems nei 18 metų amžiaus vaikams, dėl kurių vyksta procesas ir kurie geba suformuluoti savo nuomonę, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, turėtų būti suteikiama reali ir veiksminga galimybė pareikšti savo nuomonę, ir, vertinant vaiko interesus, į šią nuomonę turėtų būti deramai atsižvelgiama. Vis dėlto šiuo reglamentu turėtų būti numatyta, kad klausimas dėl to, kas išklausys vaiką ir kaip vaikas turi būti išklausytas, turi būti paliktas spręsti laikantis valstybių narių nacionalinės teisės ir tvarkos. Be to, nors teisė būti išklausytam lieka viena iš vaiko teisių, prievolė išklausyti vaiką neturėtų būti absoliuti, o turėtų būti vertinama atsižvelgiant į vaiko interesus; | (49) ***pagal Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 12 straipsnį ir Chartijos 24 straipsnio 1 dalį visi vaikai turi teisę reikšti savo nuomonę, jausmus ir norus visais jiems aktualiais klausimais, taip pat vaikai turi teisę į tai, kad jų nuomonė būtų rimtai apsvarstyta ir į ją būtų atsižvelgta. Taigi,*** bylose dėl vaiko kilmės nustatymo turėtų būti taikomas pagrindinis principas, kurio laikantis pagal šį reglamentą jaunesniems nei 18 metų amžiaus vaikams, dėl kurių vyksta procesas ir kurie geba suformuluoti savo nuomonę, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, turėtų būti suteikiama reali ir veiksminga galimybė pareikšti savo nuomonę, ir, vertinant vaiko interesus, į šią nuomonę turėtų būti deramai atsižvelgiama. Vis dėlto šiuo reglamentu turėtų būti numatyta, kad klausimas dėl to, kas išklausys vaiką ir kaip vaikas turi būti išklausytas, turi būti paliktas spręsti laikantis valstybių narių nacionalinės teisės ir tvarkos. Be to, nors teisė būti išklausytam lieka viena iš vaiko teisių, prievolė išklausyti vaiką neturėtų būti absoliuti, o turėtų būti vertinama atsižvelgiant į vaiko interesus; |

**Pakeitimas 7**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**56 konstatuojamoji dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| (56) siekiant užtikrinti viešuosius interesus, teismams ir kitoms kompetentingoms institucijoms, nustatančioms vaiko kilmę valstybėse narėse, turėtų būti suteikta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis nepaisyti tam tikrų užsienio teisės nuostatų, jeigu tokių nuostatų taikymas konkrečiu atveju būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (ordre | (56) siekiant užtikrinti viešuosius interesus, teismams ir kitoms kompetentingoms institucijoms, nustatančioms vaiko kilmę valstybėse narėse, turėtų būti suteikta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis nepaisyti tam tikrų užsienio teisės nuostatų, jeigu tokių nuostatų taikymas konkrečiu atveju būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (*ordre* |

| | |
|---|---|
| public). Tačiau teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms neturėtų būti suteikiama galimybė taikyti viešosios tvarkos išimtį siekiant nepaisyti kitos valstybės teisės, jei tai prieštarautų Chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama diskriminacija; | *public*). Tačiau teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms neturėtų būti suteikiama galimybė taikyti viešosios tvarkos išimtį siekiant nepaisyti kitos valstybės teisės, jei tai prieštarautų Chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama diskriminacija***, arba vaiko interesams. Pabrėžia, jog ES valstybės narės turi pripažinti tėvų ir vaikų santykius, kad vaikas galėtų netrukdomai su kiekvienu iš tėvų naudotis teise laisvai judėti ir gyventi visų valstybių narių teritorijoje, kaip garantuojama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 21 straipsnio 1 dalyje, kurios taikymas labai svarbus siekiant užtikrinti lyčių lygybę. Visų pirma, kompetentingos institucijos neturėtų turėti galimybės taikyti viešosios tvarkos išimties, kad diskriminuotų moteris ir tos pačios lyties asmenų poras;*** |

**Pakeitimas 8**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**60 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| | ***(60a) siekdama užkirsti kelią tarpvalstybinių šeimų teisinių režimų susiskaidymui, Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, parengia pavyzdinį tarptautinį susitarimą, kuris grindžiamas šio reglamento taisyklėmis ir principais ir kurį valstybės narės naudoja dvišaliams santykiams su trečiosiomis šalimis, kuriose būtų taikomas vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo principas, užmegzti;*** |

**Pakeitimas 9**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**75 konstatuojamoji dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| (75) atsižvelgiant į viešąjį interesą, valstybių narių teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis atsisakyti pripažinti arba prireikus priimti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, nustatytos kitoje valstybėje narėje, jeigu tam tikru atveju toks pripažinimas ar priėmimas būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (ordre public). Tačiau teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms neturėtų būti suteikiama galimybė atsisakyti pripažinti arba prireikus priimti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą, išduotą kitoje valstybėje narėje, jei tai prieštarautų Chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama diskriminacija; | (75) atsižvelgiant į viešąjį interesą, valstybių narių teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis atsisakyti pripažinti arba prireikus priimti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą dėl vaiko kilmės, nustatytos kitoje valstybėje narėje, jeigu tam tikru atveju toks pripažinimas ar priėmimas būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (ordre public). Tačiau teismams ar kitoms kompetentingoms institucijoms neturėtų būti suteikiama galimybė atsisakyti pripažinti arba prireikus priimti teismo sprendimą ar autentišką dokumentą, išduotą kitoje valstybėje narėje, jei tai prieštarautų Chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama diskriminacija***, ypač nukreipta prieš moteris ir tos pačios lyties asmenų poras arba prieš vaiko interesus***; |

**Pakeitimas 10**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**99 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| | ***(99a) pabrėžia, kad vaiko kilmės pripažinimo trūkumas gali sukelti žalingų pasekmių vaikams įvairiose šeimose, pvz., atimti iš jų teisę į teisėtą paveldėjimą arba teisę į tai, kad kuris nors iš jų tėvų atstovautų kaip teisėtas atstovas tokiais klausimais kaip medicininis gydymas, vaikų priežiūra ir švietimas;*** |

**Pakeitimas 11**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**99 b konstatuojamoji dalis (nauja)**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| | ***(99b) pabrėžia, kad kai kurios šeimos dažnai susiduria su našta nustatant filiaciją per teismų sistemas ir patiria su tokiu procesu susijusias teisines išlaidas. Teisinis tikrumas dėl pripažinimo sumažins rimtą susirūpinimą ir problemas, su kuriomis kai kurios šeimos susiduria keliaudamos ES ar persikeldamos joje;*** |

**Pakeitimas 12**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**1 straipsnio 1 dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| Šiame reglamente nustatomos bendros jurisdikcijos ir taikytinos teisės taisyklės dėl vaiko kilmės nustatymo valstybėje narėje tarpvalstybiniais atvejais; bendros taisyklės dėl teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės, parengtų ar įregistruotų vienoje valstybėje narėje, pripažinimo ar prireikus priėmimo kitoje valstybėje narėje ir sukuriamas Europos vaiko kilmės pažymėjimas. | Šiame reglamente nustatomos bendros jurisdikcijos ir taikytinos teisės taisyklės dėl vaiko kilmės nustatymo valstybėje narėje tarpvalstybiniais atvejais; bendros taisyklės dėl teismo sprendimų ir autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės, parengtų ar įregistruotų vienoje valstybėje narėje, pripažinimo ar prireikus priėmimo kitoje valstybėje narėje ir sukuriamas Europos vaiko kilmės pažymėjimas.<br>***Šios taisyklės taikomos nedarant poveikio šeimos pobūdžiui ar tipui arba įvaikinimo atvejams, kai vienas ar abu tėvai įvaikina vaiką kurioje nors valstybėje narėje.*** |

**Pakeitimas 13**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**4 straipsnio 1 dalies 1 punktas**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| 1. vaiko kilmė – teisės aktų nustatytas ***tėvų*** ir ***vaikų*** giminystės ryšys. Tai apima buvimo vaiku tam tikram tėvui ar motinai teisinį statusą; | 1. vaiko kilmė – teisės aktų nustatytas ***vaikų*** ir ***tėvų*** giminystės ryšys. Tai apima buvimo vaiku tam tikram tėvui ar motinai teisinį statusą;<br>***(Šis formuluotės „tėvų ir vaikų“*** |

***pakeitimas formuluote „vaikų ir tėvų“ taikomas visam tekstui. Jį priėmus reikės padaryti atitinkamus viso teksto pakeitimus.)***

*Pagrindimas*

*Reglamentu siekiama apsaugoti vaiko teises, kylančias iš to, kad vaikas turi vieną iš tėvų ir vaiko kilmę nustato teisės aktai. Šiuo pakeitimu siekiama tinkamiau atspindėti šį į vaikus orientuotą požiūrį.*

**Pakeitimas 14**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**17 straipsnio 2 a dalis (nauja)**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| | ***2a. Šios taisyklės taikomos nedarant poveikio šeimos pobūdžiui ar tipui arba įvaikinimo atvejams, kai vienas ar abu tėvai įvaikina vaiką kurioje nors valstybėje narėje.*** |

**Pakeitimas 15**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**22 straipsnio 2 dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| 2. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos 1 dalį taiko ***laikydamiesi*** pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės. | 2. Valstybių narių ***nepriklausomi*** teismai ir kitos kompetentingos institucijos 1 dalį taiko ***visiškai paisydami*** pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės***, visiškai įgyvendindami šias teises ir principus ir juos saugodami, ir jokiomis aplinkybėmis negali jais naudotis siekdami remiantis tėvų lytimi pateisinti diskriminaciją. Atsisakymas niekada negali prieštarauti vaiko interesams, visada turi būti paisoma vaiko interesų.*** |

**Pakeitimas 16**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**31 straipsnio 1 dalies a punktas**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| a) jei toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurios prašoma pripažinimo, viešajai tvarkai, ***atsižvelgiant*** į vaiko interesus; | a) jei toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurios prašoma pripažinimo, viešajai tvarkai, ***visada atsižvelgiama*** į vaiko interesus ***ir jie yra saugomi***; |

**Pakeitimas 17**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**39 straipsnio 1 dalies a punktas**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| a) jei toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurios prašoma pripažinimo, viešajai tvarkai, ***atsižvelgiant*** į vaiko interesus; | a) jei toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurios prašoma pripažinimo, viešajai tvarkai, ***visada atsižvelgiama*** į vaiko interesus ***ir jie yra saugomi***; ***Jokiomis aplinkybėmis vaiko interesai remiantis tėvų lytimi negali būti naudojami kaip pagrindas atsisakyti pripažinti giminystės ryšį.*** |

**Pakeitimas 18**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**45 straipsnio 2 dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| 2. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos taiko 1 dalyje nurodytą viešąją tvarką (ordre public) laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės. | 2. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos taiko 1 dalyje nurodytą viešąją tvarką (ordre public) ***visapusiškai*** laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, nustatytų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnyje dėl diskriminacijos draudimo teisės***, juos įgyvendindami ir saugodami, ir gerbia moterų ir tos pačios lyties porų teises. Tai visada turi atitikti vaiko interesus ir juos skatinti.*** |

**Pakeitimas 19**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**49 straipsnio 3 dalies h a punktas (naujas)**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| | ***ha) sertifikatas turi būti prieinamas visomis oficialiosiomis ES kalbomis ir Brailio raštu, taip pat parengtas lyčių požiūriu įtraukia kalba.*** |

**Pakeitimas 20**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**70 straipsnio 1 dalis**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| 1. Iki [***5*** metai nuo šio reglamento taikymo pradžios datos] Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šio reglamento taikymo ataskaitą, įskaitant praktinių problemų, su kuriomis susidurta, vertinimą kartu su valstybių narių pateikta informacija. Kai būtina, prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. | 1. Iki [***3*** metai nuo šio reglamento taikymo pradžios datos] Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šio reglamento taikymo ataskaitą, įskaitant praktinių problemų, su kuriomis susidurta, vertinimą kartu su valstybių narių pateikta informacija. Kai būtina, prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. |

**Pakeitimas 21**

**Pasiūlymas dėl reglamento**
**70 straipsnio 2 dalies a punktas**

| *Komisijos siūlomas tekstas* | *Pakeitimas* |
|---|---|
| a) prašymų dėl atsisakymo pripažinti teismo sprendimą arba autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kuris turi privalomąją teisinę galią kilmės valstybėje narėje pagal 32 straipsnį, skaičių ir atvejų, kai atsisakymas pripažinti buvo patvirtintas, skaičių; | a) prašymų dėl atsisakymo pripažinti teismo sprendimą arba autentišką dokumentą, kuriuo nustatoma vaiko kilmė ir kuris turi privalomąją teisinę galią kilmės valstybėje narėje pagal 32 straipsnį, skaičių ir atvejų, kai atsisakymas pripažinti buvo patvirtintas, skaičių***, taip pat priežastis, dėl kurių buvo patenkintas*** |

***prašymas dėl atsisakymo, kaip nustatyta šio reglamento 31 straipsnio nuostatose***;

## NUOMONĘ TEIKIANČIO KOMITETO PROCEDŪRA

| | |
|---|---|
| **Pavadinimas** | Jurisdikcija, taikytina teisė, teismo sprendimų dėl vaiko kilmės pripažinimas, autentiškų dokumentų dėl vaiko kilmės priėmimas ir Europos vaiko kilmės pažymėjimo sukūrimas |
| **Nuorodos** | COM(2022)0695 – C9-0002/2023 – 2022/0402(CNS) |
| **Atsakingas komitetas**<br>Paskelbimo plenariniame posėdyje data | JURI<br>16.1.2023 |
| **Nuomonę pateikė**<br>Paskelbimo plenariniame posėdyje data | FEMM<br>16.1.2023 |
| **Nuomonės referentas (-ė)**<br>Paskyrimo data | Robert Biedroń<br>19.9.2023 |
| **Pakeistas (-a) nuomonės referentas (-ė)** | Margarita de la Pisa Carrión |
| **Svarstymas komitete** | 26.6.2023 19.7.2023 |
| **Priėmimo data** | 19.9.2023 |
| **Galutinio balsavimo rezultatai** | +: 26<br>–: 6<br>0: 0 |
| **Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai** | Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Rosa Estaràs Ferragut, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek |
| **Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai** | Abir Al-Sahlani, Silvia Modig, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans |
| **Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)** | Laura Ballarín Cereza, Martin Hojsík |

## GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

| 26 | + |
|---|---|
| PPE | Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Eleni Stavrou |
| Renew | Abir Al-Sahlani, Martin Hojsík, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans |
| S&D | Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner |
| The Left | Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop |
| Verts/ALE | Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek |

| 6 | - |
|---|---|
| ECR | Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión |
| ID | Christine Anderson, Annika Bruna, Maria Veronica Rossi |
| NI | Lívia Járóka |

| 0 | 0 |
|---|---|
| | |

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė